

CURRICULUM VITAE

Naam: Coward

Voornaam: Noel Peirce

Geboren: 16 december 1899 in Teddington bij Londen

Overleden: 26 maart 1973 op Firefly Hill, Jamaica

Beroep vader: Pianoverkoper, kantoorbediende, pensionhouder

Opleiding: In de praktijk, als kind-acteur

Beroep: Entertainer, toneel- en liedjesschrijver, acteur

Burgerlijke staat: Ongehuwd, partner van Graham Payn

Hoofdwerken: Toneel: *The Vortex* (1923), *Private Lives* (1930), *Design for Living* (1932), *Still Life* (1935), *Blithe Spirit* (1942), film: *Brief Encounter* (1944)

Trefwoorden: Komedie, entertainment, lichtheid, sprankeling, high camp, valse nicht avant la lettre

Kenmerkende uitspraak: "Consider the public. Treat it with tact and courtesy. Never fear or despise it... Never, never, never bore the living hell out of it."

Biografie: Lesley, Cole: *The life of Noel Coward*, Londen 1976. Morley, Sheridan: *A Talent to Amuse*, Londen 1969.

Bijzonderheden: Een beroemd liedje van Coward is *Mad Dogs and Englishmen*.

ONDER VRIENDINNEN

GEVALLEN ENGELEN

Coward

Jane en Julia zijn twee vriendinnen die elkaar al heel lang kennen. Ze zijn vijf jaar keurig en dus doodsaaï getrouwd met Willy en Fred. Dan ontvangen ze opeens beiden een kaart van hun gemeenschappelijke ex-minnaar Maurice, een Fransman, die zegt dat hij dit weekend nog langskomt. Omdat ze bang zijn weer voor deze vakantieliefde te vallen, overwegen ze om terwijl hun mannen op golfweekend zijn er samen enkele dagen tussenuit te gaan. Maar hun nieuwsgierigheid krijgt de overhand: ze richten in het huis van Julia een diner aan en wachten op Maurice. Terwijl ze uren op hem wachten, eten en drinken ze alles op, maar Maurice komt niet en de avond ontaardt in rivaliteit en dronken gekibbel. Jane zegt dat ze weet waar Maurice verblijft en laat Julia ontredderd achter. De volgende ochtend staat Willy, Jane's echtgenoot bij haar op de stoep. Jane blijkt niet thuis te zijn gekomen. Julia biecht de hele zaak op aan Willy en samen gaan ze Jane zoeken. Fred komt thuis en Jane meldt zich. Ze blijkt de hele nacht buiten te zijn gebleven. Nu denkt Jane weer dat Julia er met Maurice vandoor is en biecht alles aan Fred op. Dan keren Julia en Willy onverrichter zake terug. Op het moment dat de zaak dreigt te exploderen wordt er gebeld: Maurice. Het stuk neemt dan nog één verrassende wending.

De scène die we uitkozen is het einde van het souper waarmee Julia en Jane uren tevergeefs op Maurice hebben gewacht. Het eten neemt het complete tweede bedrijf in beslag.

De twee vrouwen hebben zelf alles opgegeten en een flinke hoeveelheid drank achterovergeslagen. Het dienstmeisje, Saunders, heeft zojuist likeur ingeschonken.

JULIA
Cordial Médoc.

JANE
Zullen we hem uit tumblers drinken?

JULIA
Ik heb hem speciaal besteld... het beste einde van een heerlijk dinertje.

JANE
Het einde nadert...
(neemt een slokje likeur)
Hij is ontzettend sterk!

JULIA
(luchtig)
Ze zeggen dat je er zo... zo...
(wuift vaag met haar hand)
...van wordt.

JANE
Wat attent van je, schat.

JULIA
Wil je fruit?

JANE
Ik zou niet kunnen.

JULIA
Het beste einde van een heerlijk dinertje.

JANE
Hou alsjeblieft op met dat beste einde, ik word er nerveus van.

JULIA
Stel je niet zo aan, Jane.

JANE
Zou het erg zijn als ik mijn schoenen uittrok?

JULIA
Helemaal niet. In Japan doen ze niet anders, geloof ik.

JANE
(schopt haar schoenen uit)
Als Maurice ook maar een greintje instinct had, kwam hij nu binnen... en zag hij er verpletterend uit.

JULIA
En zou hij volkomen verbijsterd zijn.

JANE
Waardoor zou hij verbijsterd zijn?

JULIA
Door ons natuurlijk, want wij zouden ongelofelijk afstandelijk en uit de hoogte doen.

JANE

Ik niet. Ik zou geluidloos door de knieën gaan.

JULIA

Des te meer zou hij mij willen.

JANE

Als jij denkt dat dat de enige manier is om hem plat te krijgen, moet je me flink aansporen.

JULIA

Jij hebt geen aansporing nodig.

JANE

Wat wil je daarmee zeggen?

JULIA

Wat ik zeg.

JANE

Oooh!

JULIA

Trouwens, ik zou nooit toestaan dat je je te grabbel gooit.

JANE

(gepikeerd)

Hoe durf je, Julia.

JULIA

Hoe durf ik wat?

JANE

Mij te beledigen.

JULIA

Dat doe ik niet.

JANE

Dat doe je wel... je gaat te ver. Dit is niet leuk meer.

JULIA

Het is ook niet leuk bedoeld. Ik heb een bloedhekel aan grappen.

JANE

Dus je meende het?

JULIA

Meende wat?

JANE

Hoe kan ik een gesprek met je voeren als jij steeds maar wat, wat, wat, wat zegt? Als je me niet begrijpt, kun je beter naar bed gaan.

JULIA

Je bent uitermate grof, Jane.

JANE

Sorry Julia, maar je ergert me.

JULIA

Helaas is dit toevallig mijn huis.

JANE

(kijkt om zich heen)

Geeft niet schat, je went er wel aan.

JULIA

Hou op met dat gesar, Jane.

JANE

Hoe kun je nou denken dat ik ophoud met sarren als jij mij steeds maar beledigt.

JULIA

Ik heb je helemaal niet beledigd.

JANE

Jawel, jij insinueerde dat ik schaamteloos ben.

JULIA

Nou ja, dat ben je ook, soms. Dat zijn we allemaal wel eens, dat is menselijk.

JANE

Helemaal niet.

JULIA

Spreek me niet de hele tijd tegen, daar word ik razend van.

JANE

Schaamteloos! En jij wilde niet vluchten vanmorgen.

JULIA

Waarom zou ik vluchten?

JANE

(lacht hard)

Die is goed!

JULIA

Fijn dat je hem leuk vindt.

JANE

Waarom zou jij nou vluchten, ha ha!

JULIA

Ik denk dat je verkouden aan het worden bent, Jane.

JANE

Waarom?

JULIA

Je stem klinkt zo scherp.

JANE

Dan fluister ik wel.

JULIA

Fijn, dat is veel prettiger voor de oren.

JANE

(hees fluisterend)

Nou moet je even heel goed luisteren - als jij Maurice niet als eerste had leren kennen en zo met hem tekeer was gegaan in Pisa...

JULIA

Je bent onmogelijk.

JANE

Helemaal niet. Ik leg alleen maar uit dat je niet zo uit de hoogte hoeft te doen, omdat de hele toestand van begin tot eind jouw schuld is.

JULIA

(staat op)

Je stelt me ontzettend teleur, Jane. Ik dacht dat jij over een verfijndere aard beschikte.

JANE

Aard! En jij dan!? Jij denkt zeker dat dat een soort fruitmand van binnen is, met een roze strik erboven op.

JULIA

Altijd beter dan een oud sardineblikje met wat afgekloven graten erin!

JANE

(staat op)

Daar zul je spijt van krijgen als je nuchter bent.

JULIA

Neem een sigaret.

JANE

(neemt er een)

Dank je.

JULIA

(strijkt een lucifer aan)

Hier!

JANE

(waardig)

Dank je.

JULIA

(koninklijk)

Misschien heb je zin in een stukje muziek? Zal ik een plaat opzetten?

JANE

Ga je gang, als je denkt dat je humeur er beter van wordt.

JULIA

(negeert haar, conversatietoon)

Ik kreeg vanochtend zo'n leuke brief van tante Harriet.

JANE

(grof)

Dat zal wel. Ik dacht dat ze dood was.

JULIA

(haalt superieur haar wenkbrauwen op)

Je verwacht haar met iemand anders, ben ik bang.

JANE

Ga door, schat, heb je nog meer nieuws? Ik vind je aandoenlijk als je beledigd bent.

JULIA

(droevig)

Ik ben niet beledigd, Jane. Een beetje gekwetst ja, en verbaasd...

JANE

(opeens woedend)

Hoe durf je de verontwaardigde gastvrouw uit te hangen tegenover mij.

JULIA

Het spijt me, ik ben mijn gevoel voor humor kwijt - misschien ben ik wat moe. We zien elkaar zo vaak de laatste tijd, misschien gaan we op elkaars zenuwen werken.

JANE

Dat is een waar woord. Waar zijn mijn schoenen?

JULIA

(met dédain)

Ik weet het echt niet. Ver weg kunnen ze niet zijn.

JANE

Ik heb zin om je door elkaar te rammelen Julia. Rammelen en rammelen tot je ogen eruit vallen.

JULIA

O ja?

JANE

Ja, als jij zo minachtend en uit de hoogte doet, maak je het ergste in me los.

JULIA

Dat blijkt.

JANE

Ik word zo'n helleveeg uit de Franse Revolutie die de straat op wil met jouw hoofd op een spies.

JULIA

Probeer je in te houden, dan zal ik Saunders vragen om je naar huis te brengen.

JANE

Als ze me aanraakt wurg ik haar.

JULIA

Ik heb je nog nooit zo agressief gezien. Heel interessant, psychologisch gezien.

JANE

(met plotselinge daadkracht)

Als ik dat wil, lig jij zo op apegapen.

JULIA

Doe niet zo ordinair. Dat doet me niets.

JANE

Dit is niet ordinair, dit is veel erger dan ordinair, maar ik schaam me er niet meer voor. Ik ben opgelucht. Ik heb iets voor je verzwegen, Julia.

JULIA

Jane, ga alsjeblieft naar huis.

JANE

Ik moet al die tijd onbewust hebben gevoeld dat jij je zou ontpoppen tot een vals en smerig kreng.

JULIA

Waar heb je het over?

JANE

Waar zijn mijn schoenen?

JULIA

Even niks schoenen, wat bedoel je?

JANE

Geef me m'n schoenen.

JULIA

(gaat naar de schoorsteenmantel)

Onder de tafel waarschijnlijk. Pak ze op en ga.

JANE

(vindt ze en trekt ze woest aan)

En nu dank ik God op m'n blote knieën dat ik nooit iets gezegd heb.

JULIA

Precies.

JANE

Nog steeds te deftig om nieuwsgierig te zijn?

JULIA

Doe niet zo banaal.

JANE

Het gaat over Maurice.

JULIA

(draait zich om)

O ja, gaat het over Maurice.

JANE

Ik wist wel dat je benieuwd zou zijn.

JULIA

Zeg het nou maar, voordat je onze vriendschap voor eeuwig naar de knoppen helpt.

JANE

Als ik het je vertel is die zeker naar de knoppen, en het kan me geen bal schelen. Hier komt ie:

(schreeuwt)

Ik weet waar hij is!

JULIA

Dat lieg je!

JANE

Niet waar. Hij belde op vanavond toen ik me aan het verkleeden was.

JULIA

Jane!

JANE

Ik wilde het je niet vertellen om je gevoelens te sparen. Maar nu weet ik dat jij geen gevoelens hebt om te sparen. Alleen een oppervlakkig soort sociale ijdelheid.

JULIA

Maar waar is hij dan, zeg op!

JANE

Geen sprake van. Ik wil niet dat je erheen vliegt en jezelf voor schut zet.

JULIA

(buiten zichzelf)

Hoe durf je! Hoe durf je! Ik zeg nooit meer iets tegen jou, zolang ik leef. Je bent door en door en door verachtelijk. Als dit waar is, ben je niets anders dan een vuile hypocriet. En als het niet waar is, dan ben je een smerige leugenaar. Kies zelf maar uit! En sodemieter op.

JANE

Opsodemieteren? Met alle genoeg! Je kunt je sociale gedoe beter wat intomen Julia, het leidt bij jou alleen maar tot drankorgieën en scheldpartijen.

JULIA

(huilend)

Weg weg ga weg!

JANE

Dat zal ik doen en misschien is het leuk om te weten dat ik linea recta naar Maurice ga.

JULIA

(jammerend)

Je liegt! Je liegt!

JANE

Ik lieg niet, het is de waarheid! En ik vertrek onmiddellijk met hem en jij en Fred en Willy kunnen naar de hel lopen. Allemaal!

Jane stuift de kamer uit. Julia werpt zich hysterisch krijsend op de sofa.